

Sari Sarkomaa kok ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä kuntoutustakuun pila-toimiseen (10 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Oikea-aikainen kuntoutus ja liikuntaan kannustaminen ovat vaikuttavia toimia sosiaali- ja terveydenhuollossa. Hoitoon pääsyn pitkittyminen ja liian myöhään aloitettava kuntoutus heikentävät huomattavasti elämänlaatua, työ- ja toimintakykyä. Kuntoutuksen ja liikuntapalveluiden tiivis kytkeminen hoitoketjun osaksi on sekä inhimillisen kärsimyksen vähentämisen että kustannusvaikuttavuuden näkökulmasta vaikuttava toimi. Kuntoutuksella ylläpidetään myös mm. kansansairauksiin, kuten diabetekseen, sairastuneiden hoitotasapainoa ja ehkäistään sairauden etene- mistä.

Kuntoutustakuulla turvataan kaiken ikäisten kuntoutusta tarvitsevien ihmisten kuntoutukseen pääsy, annetaan määrääjat kuntoutusprosessin oikea-aikaiselle käynnistämiseksi ja liikuntaan oh- jaamiselle. Kuntoutustakuulla kuntoutus nivotaan osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä toimivaa ja vaikuttavaa hoitoketjua. Oikea-aikaisella kuntoutuksella varmistetaan, että ihmi- nen toipuu eikä siirry uudelleen hoitojonoon. Katkeamattomalla kuntoutuspolulla edistetään ter- veyttä ja toimintakykyä sekä vältetään ennenaikaisilta eläköitymisiltä ja ehkäistään ikääntynei- den ihmisten toimintakyvyn heikkenemistä. Kuntoutustakuu on parhaimmillaan täsmätoimi työurien pidentämiseen ja sekä työ- ja toimintakyvyn että elämänlaadun edistämiseen. Kuntou- tustakuulla saavutettavat säästöt voivat olla mittavia.

Koronaviruspandemia syvensi Suomessa pitkään kertynyttä kuntoutusvelkaa. Koululaisten lii- kuntamäärät romahtivat, työmatkaliikunta väheni ja ikääntyneiden elinpiiri kaventui. Etätö lisä- si työn fyysistä ja psyykkistä kuormitusta. Laitoshoidossa olevien kuntoutuspalvelut keskeytyi- vät ja sosiaaliset kontaktit loppuivat. Kuntoutusvelan kuittaamiseksi tarvitaan nyt tehokkaita toi- mia.

Maassamme vuosittain tapahtuvien reilun 7 000 lonkkamurtuman hoito on kuvaava esimerkki kuntoutuksen vaikuttavuudesta. Kotona ennen murtumaa ja leikkausta asuneista päätyy lähes 30 % vuoden kuluessa pysyvään laitoshoitoon. Espoon Jorvissa toteutettu Lonkkaliukumäki -mallin avulla on voitu lyhentää merkittävästi sairaalahoitoaikaa, vähentää ikäihmisten joutumis- ta pitkäaikaishoitoon ja siten pienentää kustannuksia sekä lisätä ihmisten elämän laatua. Toimin- tamallissa taataan ikäihmisille kuntoutus ja riittävä kotiapu. Lonkkaleikkauksessa olleet potilaat kotiutuvat aiempaa nopeammin, toimintakykyisempinä ja tyytyväisempinä matalan kynnyksen ja oikea-aikaisen kuntoutuksen takia.

Talousarvioaloite TAA 318/2021 vp

Yleisenä tavoitteena on esimerkiksi, että ikäihmiset asuisivat omissa kodissaan mahdollisimman pitkään. Tämän toteuttamiseksi tarvittaisiin nykyistä paljon enemmän kotikuntoutusta ja matalan kynnyksen palveluja iäkkäiden toimintakyvyn tukemiseksi. Samoin ympärivuorokautisessa palveluasumisessa kuntoutuspalveluja on saatavilla liian vähän. Tutkitusti myös esimerkiksi sydän- ja verenkiertoelinten sairauksiin sairastuneet eivät saa riittävästi ja riittävän ajoissa tarvitsemaansa kuntoutusta. Olkapää- ja polvivaivoihin toteutetaan edelleen liikaa kalliita leikkaushoitoja, vaikka tutkimusten mukaan fysioterapialla saadaan parempia tuloksia ja edullisimmin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 10 000 000 euroa momentille 33.60.39 kuntoutustakuun pilotoimiseen.

Helsingissä 8.10.2021

Sari Sarkomaa kok
Mia Laiho kok
Paula Risikko kok
Pia Kauma kok
Sari Multala kok